Ч. 316. (487). Львів, Четвер дня 28 грудня 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 6 сот.
На провінції 8 сот.
В зайнятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна газета.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

У… передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границю:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руска ч. 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 60 сот., за стрічку а в оповістках 80 сот., в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 10 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Нота Вільзона і відповідь на неї осередних держав.

Дня 22 с. м. вручив американський амбасадор австрійському правительству меморіял в в справі можливого привереня мира, такого змісту:

Президент Сполучених Держав поручив мині предложити ц. к. правительству modus procedendi з огляду на сучасну війну, сподіючись, що ц. к. правительство візьме його під зичливу розвагу і буде мати на оці те, що се предложене зроблено в дусі як найбільш приязнім, і що воно походить не тільки від приятеля, але від правительства невтральної держави, котрої інтереси війна поважно доторкає, а котрої жура про скоре закінчене війни походить з очивидної конечности застановити ся над тим, як може найліпше забезпечити ті інтереси, коли би війна довше потривала.

Предложене, яке нині представляю по думці приказу, президент розважав від довшого часу.

Він відчуває деякі сумніви виступаючи з ним в теперішній хвилї, бо можна би тепер припускати, що в сій акції руководив ся він думкою відограти ролю в звязку з останніми мировими повідомленями осередних держав. В дійсности ті повідомленя не були зовсім понукою до його предложеня, а президент був би відложив свою акцію до хвилї, в котрій наступила би незалежно від того відповідь на крок осередних держав, коли не здавав би собі справи з того, що його предложене відносить ся до справи мира і може бути найліпше розглядане разом з иньшими предложенями, що мають служити до тої самої цїли. Президент просить тільки, щоби його предложене розглянути виключно після власної його вартости і так, наче би було зроблене в иньших умовах.

Меморіял кінчить ся так:

Президент Сполучених Держав уважає, що є вповнї управнений запропонувати безпроволочну нагоду до порівнаня і зіставленя поглядів в справі умов, котрі мали би попередити ті остаточні уклади в хосен світового мира, якого всї бажають, а що до котрого невтральні народи так само, як воюючі, готові відіграти свою повну відвічальну ролю.

Нїколи доси не виложено ясно конкретних цїлий, задля яких війна ведеть ся... Може бути, що мир є близший, чим про се знаємо, і що умови, при котрих воюючі держави після своєї думки мусять обставати, не є так непримиримі, як деякі того бояли ся, що виміна думок промостила би дорогу бодай до конференції, що тривала згода народів через те стала би ся надїєю близької будучности і що концерт народів показав би ся чимсь, що дасть ся сейчас зреалїзувати.

Президент не пропонує мира, навіть не жертвує посередництва, він просто пропонує, щоби переведено сондоване, аби довідали ся і невтральні і воюючі держави, о скільки близький мир, до котрого рветь ся ціле людство з журою глубокою і щораз сильнїйшою. Президент вірить, що дух, в котрім промовляє, і цїли, до котрих стремить, пiймуть всї інтересовані, і сподїєть ся певно відповіди, що кине нове світло на світове положене.

На отсей меморіял президента Вільзона відповіло австрійське правительство так:

У відповіди на доручений тут дня 22 с. м. американським амбасадором меморіял, який містить предложене п. президента Сполучених Держав Америки що до виміни думок між воюючими тепер державами, ц. і к. правительство прикладає передовсім вагу до зазначеня, що в осуді того меморіялу руководить ся тим самим духом приязни і прихильности, яким націхована благородна ініціятива п. президента.

П. президент має на оці ціль — створити основи до приверненя тривалого мира, при чім не хоче пересуджувати вибору доріг і середників.

Ц. і к. правительство уважає, що найвідповіднїйшою дорогою, яка веде до тої цїли, се безпосередна виміна думок між воюючими державами. Навязуючи до своєї заяви з д. 12-го с. м.; в якій ц. і к. правительство заявило готовість розпочати мирові переговори, має воно честь запропонувати отсим негайні сходини представителїв воюючих держав в якімсь місци заграницею, в невтральнім краю.

Ц. і к. правительство поділяє рівнож думку п. президента, що доперва по закінченю

РОДА РОДА.

Над Стиром.

(За дозволом автора переклав Іван Калинович.)

— 19. червня 1916.

Дня 2. мая 1915 року переломили союзні війська — російську оборонну лінію коло Горлиць; 3. червня — здобули Перемишль; 22. червня — Львів. Дня 14. червня перейшли наші війська Буг.

Як раз тут прийшло (між 14-тим а 31. липнем 1915 р.) до завзятої боротьби, яка тривала довго, передовсім коло Сокаля, а яка записала ся в історії віденських „Deutschmeistr ів“ та піхотинського полку з Больфрас, як найкровавійше.

Дня 27. серпня опорожнили Москалї правий і лївий беріг Буга, покинувши свої сильні позиції — втікали через Стир аж до Ікви.

Вслід за уступаючим ворогом їхав я, з корпусним штабом.

28. червня ночували ми в Кристинополї, поміж населенем, яке жило весь час наїзду в панїчному жаху, бо Москалї знущали ся над ними нелюдяно. — „Нема в містї ні одного чоловіка, котрий міг-би почванити ся, що не дістав нагайкою“ — оповідав мині О. Ерліх, кушнір, показуючи поперішену спину, між-тим чоло напятноване було шрапнелевою кулею.

Замок в Кристинополї прямо чудом остав ся. Колись належав він до московської ґрафинї. Між иньшими жив там якийсь час Касанова, як сам згадує про те, в VI-тому томі своїх „Записок“. Тодї був власником замку київський воєвода Потоцький, у нього й гостював Касанова. „Воєвода“ — пише автор записок — був любимцем російської цариці Анни Івановни й основателем міста, яке назвав від свойого імени: Кристинополем. Був се гарний мущина, який вів дім незвичайно виставно. Через чотирнайцять днів гостював мене Потоцький у себе, приказуючи свойому прибічному лїкареви товаришити мині щоденно, в прогульці. Їхали ми понад славним Стиром, якого скували береги, гірш чим Светину. Щоденно вертав я до Кристинополя, щоденно й забавляв ся на дворі воєводи враз з цїлим його причетом“.

Вечером 29. серпня були ми вже в Спасові, в добрах польського шляхтича Раціборського. На сходї горіло небо від московської пожежі, а від полудня долїтав до нас через цїлу ніч — боєвий гамір.

У вівторок, дня 31. серпня, о годинї чверть на четверту по полудни перейшли ми границю нашої держави. Се діяло ся в сяйві сонця, на широкому полї... Границя йшла назустріч нам зиґзаком від суторба, а в долинї, над потічком стояв смирно царсько-російський стовп, побіч чорно-жовтого граничного стовпа. На нашому держав ся просто спіжевий австрійський орел, між тим коли морхлявого чотирогранного російського вірла, зірвали наші кінні стежі. Першу ніч перевів я на російській землї, в Квасові, в домі збігця-дяка, в комнатї без дверий й вікон, безпокоєний цїлу ніч криком голодних котів.

З Квасова поїхали ми далї шляхом, що простягав ся безконечними волинськими болотами. Минали села, яких жителів насильно вивезли козаки в глибину Росії. минали погорілі оселї, які тлїли ще недогарками, ночували по зрабованих замках палатах, по пустих дворах-хуторах, а на стрічу нам йшли й йшли цїлі армії російських бранців.

Вечером 1. вересня пішов наш підофіцер постою, (родом з Угорщини) з розказом: „примістити нас в Берестечку, на скільки там є ще місце“. Саме прочитую отсї слова з мойого малого записника, який писав я тодї на найбільш хиткому бюрку — на гнїдому уланському конї-приблудї.

Ідемо через нїмецьку кольонїю „Зеленая“. Всї мешканцї села, кромі одного вивезені в глубину Росії.

— „Чоловіче, яким же чудом ти остав ся“ — питаю його — здивований.

— „Коштувало мене се чимало гроший!“

Берестечко — се мале місточко над Стиром. Низова земля, важко урожайна, через яку пливе річка ориґінальними закрутами.

Ось наткнули ми на добре уфортифікований російський мостовий причілок, якого Москалї зовсім не боронили. Якби станули до бою, пролялo-б ся тут чимало крови, бо розстрільна була густа й глубока.

Мурованка вела попід старі липи.

Далї, — жидівське кладовище, такого я ще не бачив. Хто знає пражський жидівський цвинтар, той представляє собі зараз, що там мусїли бути намогильні, ярко мальовані камені буйною травою вкриті могили, під ослоною тїнистих дубів. Міжтим там в траві пасли ся пів дикі свинї...

Гетто в Берестечку — то хаос деревляних домиків і таких-же альтанок. Не від річи скажу вам, за яку цїну остала ся пачка мила, один гребінь до волося — за цїну — 2.000 рублїв. Щойно тодї поїхав собі осавул (рітмайстер) з місточка, дозволяючи жидам торгувати

теперішної війни буде можна приступити до великого а пожаданого діла — запобічи війнам в будучности. В даній хвилї ц. і к. правительство охотно буде готове спільно зі Сполученими Державами Америки приложити руку до здійснення того високого завданя.

Рівночасно також німецьке правительство відповіло на ноту Вільзона. — Ось та відповідь:

Цісарське правительство приняло і розважило великодушну ініціятиву п. президента Сп. Держав Америки що до створеня основ до приверненя тривалого мира в тім самім приязнім дусї, яким націховане повідомлене п. президента.

П. Президент вказує на ціль, яка лежить нам на серцю, а полишає отвертий вибір дороги.

Цісарське правительство уважає, що безпосередна виміна думок се найвідповіднійша дорога, щоби дійти до бажаного висліду; має отже честь по думці своєї заяви з д. 12 с. м., в котрій подало руку до мирових переговорів, запропонувати негайні сходини делеґатів воюючих держав в якімсь невтральнім місци. Також цісарське правительство думає, що велике діло, яке в силї запобічи будучим війнам, можна буде розпочати доперва по закінченю сучасного змаганя народів.

Коли надійде та хвиля, цісарське правительство радо буде готове враз зі Сполученими Державами Америки співділати в тім високім завданю.

Покликане ополченців.

Ополченці низше поданого терміну, які в своїм часї зістали асентеровані до оружної служби, а іменно річники 1879, 1878, 1877, 1876, 1875, 1874. 1873 і 1872, о скільки вже не служать, або о скільки не зістали увільнені від служби з огляду на публичну ужиточність, мають зголоситись зі своєю леґітимаційною картою в доповняючій команді, зглядно в команді доповняючої краєвої оборони.

Речинець зголошеня: 10 січня с. р. найпізнійше о год. 11 рано.

Ті ополченці висше вичислених річників, які будуть признані за здатних до служби, мають зголоситись до 48 годин.

Недужі, які не в силї зголоситись 10 січня, мають явитись в терміні, який їм визначено в карті покликаня при зголошеню недуги. Також всї добровольці мають явитись дня 10 січня без огляду на те, до якого рода оружя зголосились.

Лежить у власнім інтересі зголошуючих ся, щоби взяли зі собою обуву, біле. О скільки та одіж зістане признана відповідно до служби в поли, звернеть ся за неї гроші в означеній таксі.

Покликуюча карта управнює до безплатної їзди зелїзницею.

Неприноровлене ся до сих приписів буде строго каране.

ся з патрулею підпалячів, коли сам взяв порядний окуп! Пять разів по три рублї дали підофіцирови й пятьом їздцям стежі. Ще раз стільки дали Жиди другій стежі, яка доказувала їм, що як раз вони тими підпалячами, що мають пустити місточко з димом, та що перша стежа обманила мешканців.

При кінці місточка — панько-шляхоцький двір. Підлога, в музичній салї виложена довкола по мистецьки паркетами, там же стара віденська порцеляна, париські бронзи. Яке-ж було наше зачудоване, коли побачили ми бюст цісаря Йосифа II і велику олійну картину з історії австро-угорської війни. В сусідній салї емпірові портрети. Дідич втік. Коли-б зістав, був би з козаками розмовив ся по московськи, і вони не спалили-б йому парового млина. А так лежить з його скирта перепаленого зелїза й румовище. Зголоднілі люди кинули ся збирати на-пів спалене збіже до мішків, кажучи: „Се для курий!“ А в суті річи самі поїдали Иньші знов забирають бляху й зелїзо, яке наслідком з'оксидованя має ясно-червону краску й виглядає немов все ще жевріє...

Аж тут діеть ся щось неожиданого. Від сходу їдуть фіри за фірами, безконечна кольона возів — дійсна — мандрівка народів сходу! Здивовані збирають ся в один клубок перед новопоставленим мостом, ждуть, а ряди їх ростуть немов пів Росії тут згуртувало ся; й тільки гераклійським зусилям наших пільних жандармів вдало ся нарешті уставити їх у кольони, промостити дорогу і безконечний ряд возів сунеть ся понтовим мостом — на захід.

(Кінець буде).

Українська Парляментарна Репрезентація у президента міністрів.

През. міністрів ґр. Клям-Мартініц приняв онодї на послуханю членів президії „Української Парляментарної Репрезентації“ і заявив їм між иньшим, що ніяка важнійша справа, дотикаюча Галичини, не буде полагоджена без порозуміня з представниками українського народу. Українська суспільність в краю, яку півтора року дурено всякими приреченями і обіцянками прийме до відома слова нового преміера і — буде ждати на діла.

Світова війна.

Російська преса про ноту Вільзона.

ПЕТРОГРАД. Дневники уважають причини, що спонукали президента Вільзона до того кроку, висказують ся однодушно з признанем про той крок, в котрім бачать доказ щирої любови мира, але не думають, щоби було на місци при тій нагоді трактувати на рівні обі воюючі сторони. Німці розпочали війну і ведуть її з нарушенем всяких людських прав. Німці стремлять до геґемонії над цілим світом, бажаючи уґрунтувати своє пановане від Берліна до Баґдаду. Зате держави коаліції боронили свободи Европи і малих народів, як Сербії і Бельґії. Ціль їх — запевнене мира, що вимагає знищеня німецького мілітаризму. Инакше Німці запанували би над Европою і постійно загрожували би свободі Европи.

„Новое Время“ пише, що Америка повинна була для усталеня мира в Европі станути отверто по стороні коаліції.

„Реч“ зазначує, що всї парляменти і міністри заграничних справ коаліції заявили ся вже в тім дусї, що безцільно ждати на близші подробиці мирового предложеня Німеччини, бо те предложене буде неможливе до принятя.

„Біржевія Ведомості“ пишуть: Доки Німці удають побідників, зовсім неможливо привернути бит народів Европи на новій основі права і рівноуправненя.

Франція не хоче мира.

ПАРИЖ. „Petit Parisien“ доносить: Комісія палати для заграничних справ застановляла ся онодї над нотою Вільзона і вибрала депутацію котра удала ся до президента міністрів з візванем, щоби не відповідав на ноту.

Конференція невтральних.

БЕРНО. „Berner Tagblatt“ доносить, що на предложене трьох скандинавських держав має відбути ся внедовзї конференція невтральних в цїли уложеня спільного поступованя, котре має промостити дорогу до мирових переговорів.

При чарції.

Налий вина! Налий у щерть,
Хай чарка сповнить ся моя, —
Може я в ній побачу смерть
Або — найду нове житя!
Долий, долий, хай чарка переллєть ся,
А може серце полумям займеть ся!

В гору чарки, гей пиймо враз,
Забудьмо, що жите — борня, —
Борня хитка, непевний час —
А певна чарка лиш отся!
Долий ще раз, хай чарка запінить ся,
А може доля трохи прояснить ся!

Долий вина! Таж завтра ми
Пролємо щиро нашу кров!
— Судьби незнані нам шляхи, —
Та в серці рай, в души любов —
А на очах перлисті вина — море...
Чи чуєш, брате, — полекшало горе?...

Шкрумеляк Юра.

НОВИНКИ.

— **Від видавництва.** Наближаєть ся кінець адміністраційного року. Просимо вирівнати всї залеглости. Хто не заплатить довгу і не пришле предплати на ново, тому з днем 1. січня нового стилю здержимо висилку часописи. При нинїшних тяжких відносинах ніхто не має права жадати часописи на кредит.

— **Відзначене Українця.** Поручник при 80. п. п. Береза Ізидор одержав військовий хрест заслуги III. кляси за славне поведене перед неприятелем.

— **З львівського „Бояна“.** Перша проба мішаного хору відбуде ся в пятницю 29 с. м. в малій салї Муз. Тов. ім. Лисенка ул. Шашкевича ч. 5 III. п. о год. пів до 7 вечер. — З огляду на близький концерт просить ся усїх членів і охочих співаків точно і численно явити ся на пробі.

— **Помилуване москвофілів.** Дрови Крамаржеви назначено кару 15 років тяжкої вязниці. Рашінови 19 років, а Червенці і Замазалеви по 5 років.

— **Товариство для досліду наслідків війни.** Се товариство засноване в Копенгазї одним з данських міліонерів видало листок присвячений питаню, скільки людий згинуло доси у війнї:

В наполеонських війнах за 25 лїт згинуло 2,100.000 людий, в німецько-французькій війнї 1870/71 рр. 184.000, а в російсько-японській війнї 160.000, а в теперішній війнї згинуло до часу, коли зроблено згадані обчисленя, 4,600 000 людий. Коли сї втрати обчислити на дні, то з наполеонських війнах гинуло денно 235 людий, в німецько-французькій війнї 875, в російсько-японській війнї 292 а в теперішній війнї гине денно 6.336 людий. Число зранених в теперішній війнї обчисляє листок на 11,200.000, число інвалідів на 3,480.000.

Загальний образ людських втрат наслідком теперішної війни можна буде обчислити аж по заключеню мира. При сїм обчисленю треба буде взяти на увагу не тільки число полягглих та померших від ран, але також посередні людські втрати, як високу смертність серед полонених, смертність в областях, які є тереном війни, смертність в окупованих областях, зменшене числа уроджень і вкінци процент молодців, які впали на поли битви, не оставивши ще родини.

— **З Українського Товариства Педаґоґічного.** Дня 25. с. м. відбули ся сходини за запрошенями членів У. П. Т.

По виборі президії директор др Макарушка, в якого руках лежать тепер головно аґенди Товар. подав вичерпуючий звіт про хід діяльности Товар. від поінвазійного часу дотепер. З него довідали ся присутні, що мимо прикрих і тяжких умовин, удало ся Т—ству реактивувати всї приватні школи у Львові (в народних школах є 600 дїтий). Реактивовано також ґімназії в Яворові і в До ині. Т—ству приходить бороти ся з великими матеріяльними трудностями, бо сего року не дістало еще ані сотика державної підмоги. При оживленій дискусії поставлено цілий ряд внесків: 1) Присутні висловили бажане, щоби сходини Т—ва в нинїшній формі відбували ся частійше. 2) З огляду на се, що фреквенція в школах дуже тепер підупала, треба відновити і пригадати на любий клич „Рідна Школа“; оголосити і заохотити до збірок для придбаня фондів на удержане шкіл. 3) Поробити стараня о відновлене приватної, мужеської. учительскої семинарії. В передвоєннім часї на загальне число 17.000 учитель. сил в Галичині було 2,000 Українців, тепер се число в значній мірі змалїло. 4) перевести зміну наукового пляну для народних шкіл введенем науки німецької мови у всїх катеґоріях шкіл. 5) Виготовити наук. плян для волинських шкіл; иньші умовини серед яких они повстають, вимагають також і окремого, приноровленого до місцевих відносин наукового пляну. 6) В виду сего, що наша суспільність потерпіла велику страту в мущинах, треба перевести орґанізацію жіноцтва; використати як найбільше жіночі сили по приміру чужих народів; через приготовляючі курси до жіночих семинарій збільшити жіночий, інтеліґент. контінґент. „Frauenalter“, яким мають стати безпосередні роки по війні, най найде належне зрозуміне у нас, щоби і се не заскочило нас неприготованими, як то вже нераз лучало ся в історії нашого народу. 7) Для скорого придбаня фондів на потреби Т—ства зорґанізувати місячні складки на подобу давних складок на український театр.

Іменем сходин, а спеціяльно іменем яворівської ґімназії проф. Біленький висказав щиру подяку для Головної Управи, а в особенности для дир. дра Макарушки і для інсп

дра Копача за їх моральну і матеріяльну поміч, без якої трудно було би щонебудь вдіяти.

На сім збори закінчили ся.

— Пожежа пристановища для збігців в Нижнім Новгороді. Жидівське пристановище для збігців в Нижнім Новгороді, в котрім мешкало 2000 румунських жидів, згоріло в ночи на 17. грудня с. р. Число убитих виносить 150, а ранених 450.

— Страчене шістьох бандитів. Дня 16. грудня с. р. полевий суд в Опатові засудив на смерть через повішене шістьох бандитів за злочин при ужитю оружя в падолисті с. р. Засуд виконано того самого дня.

— Важне для погорільців. Заплата чиншу за помешкане для бездомних. Краєва Централя для відбудови краю, будівельна секція, видала обіжник з 16. грудня 1916 ч. 3665/I. до всіх ц. к. старостів і управителів будівельних експозитур такого змісту: Помимо численних поручень, щоби забезпечено бездомним родинам як найлїпше поміщеня і винаймлено на сю ціль відповідні убікації а чинш за мешкания оплачувано точно, доходять до намісництва жалоби, що чиншів не виплачено доси. Ц. к. Намісництво пригадує проте свій обіжник з 8 жовтня 1916 ч. 1267/I., котрим поручено експозитурам, щоби вони предкладали виказ винаятих для бездомних поміщень ц. к. старостам, а сї установили висоту чиншу і заплатили чинш, і поручає, щоби до кінця грудня с. р. донесено, чи заплачено вже чинші за р. 1916 за поміщене бездомних, а коли сего не зроблено, подати причину, чому сего не зроблено. При повідомленю мають старости предложити сумаричний виказ, що обнимати ме: число громад, в котрих поміщено бездомних за оплатою чиншу, число родин і число осіб поміщених в кождій громаді, пересічна висота чиншу для родини річно і загальна сума чиншу місячно. Хто не одержав заплати чиншу за поміщене бездомних, нехай упоминає ся в своїм старостві, а коли се не помагає, нехай пише жалобу до будівельної секциї краєвої централі відбудови краю в Кракові, ул. Часта 16.

— Як було під Луцком? Одна німецька часопись приносить цікаві вісти про події під Луцком в літі минувшого року.

Луцк — читаємо там — полишить ся на завсїди загадкою. Ми сегодня так сильні, наша добича так велика і очивидна, що події під Луцком можемо назвати просто і без обиняків: нечайним, неожиданим пораженем. Ми знали про офензиву Брусілова. Памяткі однак обставини, серед яких наступило проломане нашого фронту, до нині невияснені. На місци вилому стояли сильні дивизиї. Не бракувало зовсїм резерв, бо зараз за двома першими стояли дві иньші дивизиї. Окопи були сильно обтягнені дротом. За першими становисками тягнула ся друга лінія. Ґенерал Лінзінґен, під котрого командою був той відтинок, висловив ся в начальній команді армії, що всяку можливість пробою противника мусить уважати за фантастичну. Помимо того ворогови удало ся перебитись. Тепер Росіяни мали одну ціль: сим ударом рішити війну, завдати рішуче пора ене осередним державам.

Се був ділаючий епізод. Ми мусїли покинути Буковину, а Росіяни пхали на фронт щораз більші сили, аби перетягнути на свою сторону Румунію. Противник чванив ся, що взяв 300 тисяч Австрійців і Німців в полон. На ділі страчено тоді 89 тисяч людий в ранених, убитих і полонених. Се число правдиве.

— Господарська і ратункова акция і фінансові запомоги. Коли пригадуємо ся близше подиноким вказівкам, які ц. к. Намісництво Краєва Централя для господарської відбудови Галичини подало всім старостам, то бачимо, що під 1. повинні вони мати вже під рукою відповідні фонди, під 2. мають з тих фондів давати всім потерпівшим від війни безворотні запомоги в більших або менших квотах аж до висоти 500 кор., зглядно коли того потреба вимагає також і висше 500 кор., однак в тім случаю лише в порозуміню і за згодою ц. к. намісництва. Вкінци під 3. бачимо, що всі наслідком воєнних подій зруйновані люди, отже й тації, які перед війною мали з чого жити а тепер ті средства до житя утратили (домівство, живий і мертвий інвентар, поміщене і знаряди праці, утрата зарібку яко така, одіж, домашні знадоби, средства поживи і т. и.), які залягають з оплатою чиншу і т. и. мають вносити подання о ті безворотні запомоги до ц. к. Намісництва — Краєва Централя для господарської відбудови Галичини, а то на руки свого ц. к. Староства, в яких можуть просити о субвенцію не лиш в готівці, а й відповідних матеріялах, себто „in natura“.

Як має відбувати ся даване помочи „in natura“, проте подає висше неведенний обіжник близші обясненя і приміри і так:

Коли в якій околиці є ґрупа ремісників пр. кравців або шевців, які в наслідок воєнних подій утратили можність заробітку, бо не мають відповідних варстатових уряджень і не достає їм пр. машин до шитя, в такім случаю треба би в порозуміню з відповідною фаховою орґанізацією закупити для того рода ґрупи інтересантів бракуючі машини.

При орґанізованю подібної збірної помочі належить бути в контакті з промисловими стовариществами, повітовим виділом, краєвим Патронатом для рукодїл і дрібного промислу, репрезентантами рільництва, а також істнуючими в даній околиці купецькими орґанізаціями. Дальше поручає обіжник не поминати також і ц. к. рейонових Команд.

В многих однак случаях можуть самі інтересовані піти в такім разі на руку властям, а то сим способом, що замовлять собі на підставі призволеня староства приміром машини до шитя або предмети домашного уряджения, предложать до староства лише рахунок до вирівнання не переступаючий на разі 500 кор., після на вступі обіжника покликаних основ.

З нашої сторони звертаємо в сїй справі увагу інтересованих кругів, що пр. можуть просити о машини до шитя для кравців чи шевців не лишень самі майстри але також і кравчині. оставші самі жени майстрів, робітники сих фахів, швачки і всі ті, яким до удержаня їх житя машини такі є потрібні. Се відносить ся і до других фахів і машин. Також може кождий, хто їх через війну стратив, просити о предмети домашного уряджения найлїпше все письменною дорогою.

Обіжник кінчить ся зазивом до всїх старостів, щоби вони для добра зруйнованого воєнними подіями населения, розвинули як найширшу діяльність і посвятили тому ділови помочи як найбільшу увагу і опіку.

„Бюро фахової і правної поради“ Українського Товариства для попиранє ремесла і промислу у Львові, ул. Зіморовича ч. 20. II. пов.

— В справі жертв. З провінциї пишуть нам: Часто стрічає ся в ґазетах зазиви до суспільности, щоби складати жертви на ріжні народні цїли — а цїлий тих у нас тепер більше чим колинебудь. Також і се признати треба, що люди незвичайно охотно жертвують на всі цїли, які лиш істнують. Складалоб ся і о много більше — та ніхто не знає куди гроші висилати. Один раз на кілька місяців оголосити адресу дотичного комітету не вистарчає, бо у нікого нема на стільки часу, щоби пошукати за тим числом ґазети, яка вийшла перед двома чи навіть одним місяцем. А знов посилати на непевну адресу люди боять ся, щоби гроші не попали в непокликані руки. Найкрасшеб отже було, щоби всї комітети постійно оголошували в часописях точні адреси куди на поодинокі цїли належить слати гроші — а зробить ся тим способом велику прислугу в першій мірі самим жертвуючим а в другій мірі комітети і без зазивів будуть діставати гроші потрібні на їх цїли. — А. М.

— Ще про зимову виставку. Як мало потреба новинкарови „Wiek-у Now-ого“, аби „мати гумор“ і то святочний, доводить його ельокубрація п. з. „Ukraińska recenzya“ в різдвяному числі, згаданого дневника.

„Gwoli świątecznej humorystyki“ скаче той пан на рецензию зимової виставки в 311 ч. нашої часописі, з якої вичитав, будьто я охрестив польського маляра Яроцького — нашим, українським.

Що я сього не зробив, ясно кождому грамотному читачеви за вийнятком новинкара з „Wiek-у“.

Натомість зробив я одно — не хотючи засипувати українських читачів іменами експонентів, які не дають нїчого ні нового ні понадпересічного, я обговорив тільки двох, через твори яких варто оглянути виставку кождому, хто цікавить ся мистецтвом.

Те, що я сказав про Яроцького майже слово в слово повторяють (очивидно не за мною) рецензенти польських часописий.

Про Новаківського, правда, того не говорять руководячи ся льоґікою тої панни що казала: „Alez to po rusku podpisane!“ М. Г.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, дня 28. грудня 1916.

Нині: 28. грудня гр.-кат. Елевтерія, римо-кат. Д. уб. у В.

Завтра: 29. грудня гр.-кат. Аггея, римо-кат. Томи еп.

Виказ жертв

на приватну українську ґімназію в Долині за час від 1. XI. — 31. XII. 1916 р.

О. Кулик М. з Мізуня 4 к, Тов. Кредит. урядників і священиків у Львові 25 к, п. Береза зі Станковець 4 к, о. Ленкавський зі Струтина нижного 20 к, о. Стефаньчук з Павельча 10 к, Н. Н. 10 к, о. Домбчевський з Вразн 40 к, ученики Яворовський і Шевчук зібрали в Пацикові і Новоселиці 78 к 94 с., на то зложили: о. Николай Білецький 20 к, Гнат Тисак 4 к, Олена Семерин 2 к, Іван Супрун 4 к, Михайло Мах 2 к, Маруня Піхіль 2 к, Дмитро Васильків 2 к, Настя Каськів 2, Анна Бердина 2 к, Юстина Семенишин 2 к, Яків Кобрин 2 к, Никола Шевчук 2 к, Анна Хомишин 2 к, Полагна Кабин 2 к, Параска Голуб 4 к, Яворовський Конст. 2 к, дрібними датками 42 к 94 с., о. Роснецький з Рабова 10 к, Субвенція Культурної Загаль. Україн. Ради у Відни 500 к, ученики Фреїв Стефан і Ваків зібрали в Струтині вижнім 19 к 90 с., на то зложили: о. Теофіль Дубрак 4 к, Анна Павлусевич 5 к, Ясьо Калинович 2 к, Василь Голинський 2 к, Климентина Сендецька 4 к. Стефанія Сендецька 2 к, дрібними датками 90 с., Дирекція Тов. „Надежда“ в Криниці 59 к, Рада повітова в Долині решта 200 к, п. Творидло, збірка в Надіві 42 к 97 с., на то зложили: Федьо Вецко 3 к 66 с., Гриньо Федів 2 к, Мар. Мелетин 2 к, п. Ан. Рудавський 2 К, Марія Грицишин 2 к, п. Івана Стрільбицька 2 к, Василь Кричка 2 к 80 с., Феська Федів 2 к, дрібними датками 24 к 51 с., ученик Луцїв зібрав дрібними датками в Ґошові 7 к, Члени збору учитель. ґімназії в Долині 10 к 40 с., ученики Волковецький і Яворівський зібрали в Новоселиці 55 к 28 с., на то зложили: Пилипів Настя 3 к, п. К. Куликова 5 к, Пилипів Василь 2 к, Пилипів Панько 4 к, Настя Семків 2 к, Полагна Хомишин 2 к, Федор Кищук 2 к, Феся Марчак 2 к, Юрко Гутак 4 к, дрібними датками 29 к 28 с., ученик Охримович, збірка в Велдіжи 23 к 40 с., на то зложили: о. Иосиф Охримович 10 к, о. В. Кулик 7 к, Іван Цатович 2 к, дрібними датками 4 к 40 с., о. Т. Гарникевич даток Каси Спілок і Ощадности в Гошові 36 к 01 с., Субвенція укр. педаґоґіч. Товариства у Львові 500 к, Каблак ученик, збірка в Рабові 8 к 60 с., о. Мих. Кіт, збірка в Камінній 8 к 47 с., о. М. Лада, збірка в церкі в Солукові 23 к, о. Стеф. Фітьо, збірка в Волї задеревац. 20 к, п. Творидло, збірка 11 к, о. Тома Соболта, декан в Липовици збірка 50 к, о. Михайло Левицький, парох в Княжіськім від громад: Янівка, Ясеницї і Княжіське 114 к, п. Антонович, збірка в Рахинї 50 к, на то зложили: Марія Козак 2 к, Анна Дмитрів 2 к, Анна Хабар 2 к, Маруня Марчук 2 к, Іван Озґович 2 к, Катерина Басараб 2 к, Ігнат Мец 2 к, Марія Коваль 2 к, Олекса Семів 2 к, Волод. Горбовий 3 к, о. Лука Захарясевич 7 к 10 с., дрібними датками 21 к 90 с., п. Кочержук Іван, учитель, збірка в Турі малій 57 к 80 с., на то зложили: Євдоха Дідоха 2 к, Хає Гас 2 к, Катерина Андрухів 2 к, Мих. Дідоха 2 к, Федь Матішин 2 к, Мошко Гас 10 к, дрібними датками 27 к 80 с., п. Корнило Кобринський за писане квітів причинк. 14 к, о. Тисовський даток від Громади Сваричів 30 к 76 с., о. Николай Кейван, збірка в Суходоли 17 к, на то зложили: о. Н. Кейван 2 к, Олена Михайлишин 2 к, Марія Лучко 2 к, Теодор Мороз 2 к, Іван Кравець 2 К, дрібними датками 7 кор. — Разом 2061 к 53 сот.

Всїм Вп. П. Жертводавцям Кружок українського педаґоґіч. Товариства складає найсердечнійшу подяку, просячи і на дальше незабувати о приватній українській ґімназії в Долині і при всякій нагоді а особливо при наближаючій ся коляді занятись збіркою на нашу школу.

Послїдні вісти.

З головної австрійської кватири

З дня 27. грудня 1916.

На східнім фронті.

Фронт маршалка пільного Макензена.

В Великій Волощині беруть борби помимо виступленя значних російських підмог успішний

оборот. Над долішним Calmatuiul зискано на терені. На полудневий захід від Rimnicu-Sarat війська ґен. Фалькенгайна переломили в пятидневній борбі сильно побудовані становиська ворога на ширину 17 кільометрів.

Від 22. грудня полонено тут 7.600 жовнярів, переважно Росіян, і забрано 27 скорострілів. Втрати ворога в убитих і ранених надзвичайно великі.

Фронт ґенерала полковника арх. Йосифа:

В граничній области на схід від Kazdiva-sahely збільшена боєва діяльність. Зрештою при обильнім снігу і морозї тільки сутички і арматній огонь.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

На північний захід від Залозець привели австро-угорські відділи з успішних виправ 34 полонених і 2 скорострілу.

На італїйськім і півд.-східнім фронтї.

Не було ніяких замітних подій.

Заступник шефа Ґенерального штабу
пільний маршалок-поручник Ф. Гефер

Присилайте предплату!

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Дентистичне заведенє
Д-ра Олександра Барвінського
при вул. Сикстуській ч. 17.
Виймоване зубів без болю і пльомбоване.
Штучні зуби в кавчуку і золоті.
Українським Січовим Стрільцям робота виконує ся даром.
Оголошувати належить ся у асистента Наса.

Оголошеня.

Хто знав би, де перебуває Мілян Буда з Бариша пов. Бучач, який служив при війську до 11/6 при 80 п. п. і був при 6 комп. Zug 5 на Угорщинї — зволить ласкаво донести його жінці на адресу: Дарія Буда евак. в Угельнї п. Соколів к. Стрия. 1—2 з.

Хтоби знав, де перебуває Михайло Крушельницький з 95 п. п., зволить ласкаво донести на адресу: Крушельницький евак. в Юсептичах п. Ґельзендорф. 1—3 з.

Українець літ 26, столяр, тепер при війську, з браку знайомости пошукує панночки Українки в цїлях матримоніяльних. Фотоґрафія пожадана. Дискреція запевнена. Адреса: Pawło Stolar L. Inft. Rgt. 32, Baonsstab. 1—2 з.

Хтоби знав адресу Марусї Слоньовської, Катрусї Світної, учительок зі Станиславова, зволить ласкаво подати на адресу: О. Йосиф Мизь, Ролів п. Добровляни. 3—3 з.

Хтоб знав, де перебуває моя жінка Анна Ваґнер з дітьми з Дубя п. Броди зволить подати її адресу. Василь Ваґнер, k. k. Ldst. Arb. Abt. I. Feldpost 62, 2—3 з.

Товариство кредитове „Надежда“ в Криници, подає отсим до відома, що від дня 1. січня 1917 платити буде від всїх вкладок щадничих $4\frac{1}{2}$%. Податок рентовий оплачує Товариство з власних фондів.

Криница д. 21. грудня 1916.

Евген Шепарович
судовий куратор. 3—3

По мисли § 21. о) статута подаємо до відома наших П. Т. вкладників, що з днем 1. січня 1917 знижуємо стопу від всїх вкладок ощадности на 4% — з тим, що на дальше, як і перед тим рентовий податок помимо державної підвижки будемо оплачувати з власних фондів.

6—6 НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Половина накладу
Календаря „Просвіти“
на рік 1917
вже розійшла ся.

Радимо проте спішити ся із замовленями, бо наклад сього року невеликий.

Календар представляє ся дуже поважно.

Продає ся тільки за готівку по цїнї 2 К 50 сот., (для членів, що зложили вкладку лише 2 кор.). На порто звичайне треба долучити 30 сот., рекомендоване 55 с.

В коміс не дає ся; за посліплатою не висилає ся. Замовленя і гроші слати на адресу:

Канцелярія Товариства „Просвіта“ — Львів, Ринок ч. 10.

Як хочете,
щоби Ваших знакомих і кревних жовнірів навіть в окопах не покидав гумор і дотеп, то пришліть замовленє на

Твори Степана Руданського

в трех томах (том І. стор. 456, том II. стор. 456, том III. 478), а ми вишлемо їх на подану адресу полевої почти (Feldpost). Кождий том коштує 2·50 К в красній оправі, або 2 К в звичайній оправі. На почтову пересилку треба долучити 55 сот.

За попереднім надісланєм гроший висилає: Канцелярія Товарисва „Просвіта“ Львів, Ринок ч. 10.

АРТИСТИЧНЕ
ЗАВЕДЕНЄ РИТІВНИЧЕ
найдешевша фабрика кавчукових стампіль
Д. ВАЙСА
у Львові вул. Сикстуська ч. 13.

виконує гарно всї ритівничі роботи з металю, литі і прасовані.

Таблицї і шильди литі в ріжних металях, адреси до машин і на двері, надгробні таблицї, назви вулиць і числа на доми.

Всї замовленя виконуєть ся в якнайкоротшім часї.

Церковні штучні цвіти
поручає як давнїйше
Стефанія Погорецька
в Стрию. 6—6з.

Накладом
„Союзного Базару“
у Львові, ул. Руська ч. 20
появились стрілецькі карти кисти арт. Ю. Буцманюка.
Серія з 3 штук по 50 сот.

Кромі того поручає „Союзний Базар“:
- **Величезний вибір** карток святочних і новорічних.
- **Папери листові**, канцелярійні, та всякі прибори до писаня.
- **Зошити** до всїх шкіл.
- **Альбоми** на картки і фотоґрафії в шкіряній або полотняній оправі.
- **Гердани і нашийники** з кораликів; великий вибір самих кораликів.
- **Лямпки електричні**, та резервові батерії.
- **Мила тоалєтові** і перфуми.
- **Портфелї мужеські**, пуляреси і портмонетки.
- **Сорочки мужеські, ковнїрцї, маншети**, спінки, гребенї і т. д.

Продаєсь календарі „Просвіти“, календарцї видань о. Коренця, „Русалки“, А. Березовського.

Практичні і дешеві Різдвяні дарунки.

Замовленя з провінції полагоджуєсь оборотною почтою.

Купцям значний опуст.

:: Календарець на 1917 р. :: „РУСАЛКА“

Купуйте і замовляйте!
Календарець „РУСАЛКА“
:: **Цїна: штука 30 сот. (почт. 35 сот.)** ::

10	штук з почт. оплатою	К 3·—
25	„ „ „	„ 7·20
50	„ „ „	„ 13.50
100	„ „ „	„ 25·00

Від 25—100 шт. поручено (рекомендовано)

Вже продає ся відривний календар на р. 1917. Цїна 1·20 К., з пересилкою 1.50 К.

Замовленя приймає:
А. ОКПИШ, Львів, Кадецка ч. 4.

:: За готівку з гори, бо за побранєм почта не приймає. ::

Кождий
научить ся говорити по нїмецьки
з книжки п. з.
Підручник
до науки нїмецької мови
зладив Ю. Рудницький.

Підручник сей видало Товариство „Просвіта“, а обіймає він 240 сторін друку догідного формату.

Один прим. коштує 3 К. 50 сот. брош., а оправлений в полотно з витисками 6 кор. 50 сот. На почт. пересилку треба долучити 55 сот.

Висилає ся тільки за готівку.

Замовленя і гроші слати на адресу: Канцелярія Товариства „Просвіта“, Львів, Ринок 10.

По мисли § 45. b) статута подаємо до відома наших П. Т. вкладників, що з днем 1. січня 1917 знижуємо стопу від всїх вкладок ощадности на 4% — з тим, що на дальше як і перед тим рентовий податок помимо державної підвижки будемо оплачувати з власних фондів.

Краєвий Союз Кредитовий
у Львові.
6—7

При полагоджуваню закупна просимо покликувати ся на „Українське Слово“.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.